קיצור שלחן ערוך — דין שהרגלים מבטלין גזרת שבעה ושלשים

הָרֶגֶל, מְבַטֵּל גְּזֵרַת שִׁבְעָה וּגְזֵרַת שְׁלֹשִׁים. כֵּיצַד. הַקּוֹבֵר אֶת מֵתוֹ קֹדֶם הָרֶגֶל וְנָהַג אֲבֵלוּת, כֵּיוָן שֶׁבָּא הָרֶגֶל, מַפְסִיק אֶת הָאֲבֵלוּת. וַאֲפִלּוּ נִקְבַּר בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב לְעֵת עֶרֶב בְּעָנְיָן שֶׁחָלָה עָלָיו אֲבֵלוּת, אֲפִלּוּ שֶׁחָלַץ מִנְעָלָיו רַק שָׁעָה מֻעֶטֶת קֹדֶם יוֹם טוֹב, מַפְסִיק אֶת הָאֲבֵלוּת וְנֶחְשָׁב לוֹ כְּאִלּוּ כְּבָר נָהַג אֲבֵלוּת כָּל שִׁבְעָה, וְיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן הוּא שְׁמִינִי, וּמַשְׁלִים עַד שְׁלֹשִׁים (וְעַיֵּן לְקַמָּן סָעִיף ח). וַאֲפִלּוּ אִם הָיָה עֶרֶב יוֹם טוֹב בְּיוֹם שַׁבָּת וְשָׁמַע שְׁמוּעָה קְרוֹבָה סָמוּךְ לָעֶרֶב, אַף עַל פִּי שֶׁבַּשַּׁבָּת אֵין נוֹהֲגִ אֶלָּא דְּבָרִים שֶׁבִּצְנָעָא, כֵּיוָן שֶׁנָּהַג אֲפִלּוּ רַק בָּזֶה, גַּם כֵּן הָרֶגֶל מְבַטֵּל אֶת הַשִּׁבְעָה.

שָׁגַג אוֹ הֵזִיד וְלֹא נָהַג אֲבֵלוּת קֹדֶם הָרֶגֶל אוֹ שֶׁנִּקְבַּר הַמֵּת סָמוּךְ לָעֶרֶב וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִנְהוֹג אֲבֵלוּת, אֵין הָרֶגֶל מְבַטֵּל, וְדִינוֹ כְּדִין קוֹבֵר מֵתוֹ בָּרֶגֶל.

אִם חָל אֶחָד מִימֵי הָאֲבֵלוּת חוּץ מִיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּעֶרֶב הָרֶגֶל, יֵשׁ מַתִּירִין לְכַבֵּס כְּסוּתוֹ, וְלֹא יִלְבָּשֶׁנָּה עַד הַלַּיְלָה, כֵּיוָן דְּהָרֶגֶל יְבַטֵּל גְּזֵרַת שִׁבְעָה. וְטוֹב לְזָהֵר מִלְּכַבֵּס עַד לְאַחַר חֲצוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה נִכָּר שֶׁמִּפְּנֵי הָרֶגֶל הוּא מְכַבֵּס. וְלִרְחוֹץ, אָסוּר עַד הַלַּיְלָה. וְיֵשׁ מַתִּירִין לִרְחוֹץ אַחַר תְּפִלַּת מִנְחָה סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה. וְהֵיכָא דְּנָהוּג, נָהוּג. וּבְגִלּוּחַ, לְכָלֵי עַלְמָא, אָסוּר.

קָבַר אֶת מֵתוֹ שִׁבְעָה יָמִים לִפְנֵי הָרֶגֶל, כֵּיוָן שֶׁנָּהַג שִׁבְעָה קֹדֶם הָרֶגֶל, הָרֶגֶל מְבַטֵּל גְּזֵרַת שְׁלֹשִׁים. וַאֲפִלּוּ הָיָה יוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב, כֵּיוָן דְּאָמְרִינַן מִקְצָת הַיּוֹם כְּכֻלּוֹ, הֲרֵי לְאַחַר יְצִיאָה מִבֵּית הַכְּנֶסֶת, נִשְׁלְמוּ הַשִּׁבְעָה, וּשְׁאָר הַיּוֹם הוּא בְּתוֹרַת שְׁלֹשִׁים, וּבָא הָרֶגֶל וּמַפְסִיק, וּמֻתָּר לְכַבֵּס וְלִרְחוֹץ וּלְגַלֵּחַ בְּעֶרֶב הָרֶגֶל סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה, כֵּיוָן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לִכְבוֹד הָרֶגֶל, וְהָרֶגֶל מְבַטֵּל גְּזֵרַת שְׁלֹשִׁים. וּבְעֶרֶב פֶּסַח, כֵּיוָן דִּלְאַחַר חֲצוֹת שֶׁהוּא זְמַן שְׁחִיטַת הַפֶּסַח, נֶחְשָׁב קְצָת כְּמוֹ יוֹם טוֹב, מֻתָּר בִּרְחִיצָה תֵּכֶף לְאַחַר חֲצוֹת, וּבְגִלּוּחַ קֹדֶם חֲצוֹת (כֵּיוָן דִּלְאַחַר חֲצוֹת אָסוּר לְאַחֵר שֶׁיְגַלֵּחַ אוֹתוֹ).

חָל שְׁבִיעִי שֶׁלּוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת, וְיוֹם הַשַּׁבָּת יִהְיֶה עֶרֶב יוֹם טוֹב, מֻתָּר לְכַבֵּס וְלִרְחוֹץ וּלְגַלֵּחַ בְּעֶרֶב שַׁבָּת.

אִם לֹא גִלַּח אֶת עַצְמוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת אוֹ בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב, אָסוּר לוֹ לְגַלֵּחַ בְּחֹל הַמּוֹעֵד, כֵּיוָן שֶׁהָיָה יָכוֹל לְגַלֵּחַ מִקֹּדֶם. אֲבָל מֻתָּר לוֹ לְגַלֵּחַ לְאַחַר יוֹם טוֹב. וְאִם חָל שְׁבִיעִי שֶׁלּוֹ בְּשַׁבָּת שֶׁהוּא עֶרֶב יוֹם טוֹב, כֵּיוָן שֶׁמִּצַּד הָאֲבֵלוּת הָיָה יָכוֹל לְגַלֵּחַ אֶלָּא שֶׁהַשַּׁבָּת עִכְּבוֹ, אִם כֵּן הֲוֵי לֵהּ אָנוּס, וּמֻתָּר לְגַלֵּחַ אֶת עַצְמוֹ גַּם בְּחֹל הַמּוֹעֵד.

הָא דְּרֶגֶל מְבַטֵּל גְּזֵרַת שְׁלֹשִׁים, דַּוְקָא עַל שְׁאָר מֵתִים. אֲבָל עַל אָבִיו וְאִמּוֹ שֶׁאָסוּר לְגַלֵּחַ עַד שֶׁיִּגְעֲרוּ בּוֹ חֲבֵרָיו, אֵין הָרֶגֶל מְבַטֵּל זֹאת.

נָהַג שָׁעָה אַחַת (לָאו דַּוְקָא שָׁעָה אֶלָּא אֲפִלּוּ פָּחוֹת) לִפְנֵי פֶּסַח, אוֹתָהּ שָׁעָה חֲשׁוּבָה כְּמוֹ שִׁבְעָה, וּשְׁמוֹנָה יְמֵי פֶּסַח (בְּחוּץ לָאָרֶץ) הֲרֵי לוֹ חֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם, וּמַשְׁלִים עוֹד חֲמִשָּׁה עָשָׂר לִמְנַיַן שְׁלֹשִׁים. נָהַג שָׁעָה אַחַת לִפְנֵי שָׁבוּעוֹת, אוֹתָהּ שָׁעָה הִיא כְּמוֹ שִׁבְעָה, וְיוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל שָׁבוּעוֹת נֶחְשָׁב גַּם כֵּן

שִׁבְעָה יָמִים (כְּיָון שֶׁקָּרְבְּנוֹתָיו יֵשׁ לָהֶם תַּשְׁלוּמִין כָּל שִׁבְעָה). וְיוֹם שֵׁנִי שֶׁל שָׁבוּעוֹת הוּא לוֹ יוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר, וּמַשְׁלִים אַחַר כָּךְ גַּם כֵּן עוֹד חֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם. נָהַג שָׁעָה אַחַת לִפְנֵי חַג הַסָּכוֹת, הֲרֵי שִׁבְעָה. וְשִׁבְעָה יְמֵי סָכוֹת, הֲרֵי אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם. וּשְׁמִינִי עֲצֶרֶת נֶחְשָׁב גַּם כֵּן לְשִׁבְעָה (שֶׁהוּא רֶגֶל בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְיֵשׁ לְקָרְבְּנוֹתָיו תַּשְׁלוּמִין) הֲרֵי עֶשְׂרִים וְאֶחָד יוֹם. וְיוֹם שִׂמְחַת תּוֹרָה, יוֹם הָעֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם, וּמַשְׁלִים עוֹד שְׁמוֹנָה יָמִים.

רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם הַכִּפּוּרִים, נֶחְשָׁבִים גַּם כֵּן כִּרְגָלִים לְעִנְיַן בִּטּוּל שִׁבְעָה וּשְׁלֹשִׁים. נָהַג שָׁעָה אַחַת לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, בִּטֵּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה גְּזֵרַת שִׁבְעָה, וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְבַטֵּל גְּזֵרַת שְׁלֹשִׁים. נָהַג שָׁעָה אַחַת לִפְנֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים, בִּטֵּל יוֹם הַכִּפּוּרִים שִׁבְעָה, וְחַג הַסָּכוֹת מְבַטֵּל שְׁלֹשִׁים.

אַף עַל גַּב דְּרֶגֶל מְבַטֵּל שִׁבְעָה, מִכָּל מָקוֹם מַה שֶּׁנּוֹהֲגִין לְהַדְלִיק נֵר בְּמָקוֹם שֶׁמֵּת לִכְבוֹד הַנְּשָׁמָה, יַדְלִיקוּ גַּם בְּיוֹם טוֹב. וּמִכָּל מָקוֹם טוֹב יוֹתֵר לְהַדְלִיק בְּבֵית הַכְּנֶסֶת (אוֹרַח חַיִּים סִימָן תקמח, יו"ד סִימָן שצט).